

Nyíri Mária

A FERIDUN ALAPÍTVÁNYRÓL

A minap tértem haza Bosznia-Hercegovinából, a mosztári „öreg híd” újjáépítésének megnyitó ünnepségére voltam hivatalos, a török delegáció „török” tagjaként. A megnyitó ünnepség pompázatosra sikeredett, kb. 60 000 ember volt ott a középkori városban önfeledten ünnepelni. Az ünnepséget a magyar sajtó úgy-ahogy értékelte, sok sületlenséget, sértő dolgot is leírtak újságíróink, de hát az újságírás egyik ága lett napjainkban az inkorrekt tájékoztatás.

Azért voltam hivatalos Mosztárba, mint „törökországi nem török” mert én voltam a KIBATEK (A nem törökországi törökök művészeti és kulturális csoportosulása) előző évi nemzetközi díjának kitüntetettje, s a mosztári ünneppel egy időben rendezett a szarajevói és a tuzlai egyetem török tanszéke, valamint a boszniai török nagykövetség tudományos ülést, és a szokott nemzetközi díj átadásánál az előző év kitüntetettje tüsténkedik... A staféta botot én adtam át a szarajevói egyetem munkatársainak.

Bosznia-Hercegovina 500 évig nyögte a török rabigát, ma is rendkívül sok remekül rendbe hozott, török időkből való emlékeivel dicsekedhetnek országszerte. Majd az Oszmán Birodalmat felváltotta az Osztrák-Magyar Monarchia, így még a török idők előtti bosnyák-magyar háborúskodások emléke is él a mai bosnyák köztudatban, nem hogy a monarchia korszakáé. Valaha szomszédok voltunk, majd ne szépítsük, Magyarország bekebelezte Bosznia-Hercegovinát.

Szemrehányták nekem a szarajevói egyetemen, hogy nincsenek kikutatva mind a mai napig országaink kapcsolatai - mind két nép egyetértésére. Bár két ma is áldott emlékű, jeles magyar szakember volt szolgálatukra a birodalmi időkben, Kállai Béni és Krcsmárik János, a szarvasi születésű szerb-magyar tudós-jogász személyében - ám gyümölcsöző munkásságuk nem ismert eléggé, sem hazai sem bosnyák körökben.

A magyarországi bosnyák-horvát népcsoport a

17. század végén, a 18. század elején települt át Boszniából Magyarországra, Baranya megyébe, Pécsre és a környékbeli falvakban élnek ma is. A bosnyák elnevezés a magyarországi sokácok egy részét is jelöli. A Boszniából Magyarországra települt katolikusokat a Duna mentén rácoknak, rác katolikusoknak nevezik a népi szóhasználatban. Bosnyákoknak nevezték még a többnyire lengyel és bosnyák származású katonákból álló lándzsás lovasságot a 18. századi porosz hadseregben.

KRCSMÁRIK JÁNOS Szarvason született 1857-ben. Szarvas városa járási főszolgabírája volt, ám különösen a keleti nyelveket valamint a jog- és államtudományokat hallgatta a budapesti egyetemen. 1883-tól 1890-ig a szarajevói országos kormány belügyi osztályánál szolgált és ott mint a török ügyek előadója és az országos vakufbizottság kormánybiztosa, a vakuf-ügyek (alapítványok) rendezésénél és a muzulmán közoktatás fejlesztésénél működött közre. Keleti költemény fordításai a szépirodalmi lapokban, tudományos értekezései pedig a magyar és német folyóiratokban jelentek meg. Írt a török költészetről, a török népdalról, a bosnyák mohamedánok kivándorlásáról, az új török drámaidalomról és a Pallas Nagy Lexikonában a bosnyák szócikkeket Krcsmárik János írta. Későbbi sorsáról, munkásságáról nem sikerült adatot szerezniem. A szarajevói egyetem török tanszékének munkatársait kértem, hogy legyenek segítségemre ebben a munkában.

Ígéretet tettem én is, hogy igyekszem felgombolyítani a bosnyák-magyar történelmi szálakat, nem mint szaktörténész, hiszen nem vagyok történész, hanem ahogyan én azt a török kapcsolatokkal tettem, teszem. A valahai művelődéstörténeti vonatkozásokat szeretném majd bemutatni. Nem lesz könnyű, de belevágok, az első lépéseket már meg is tettem... Úgy érzem, hogy ingoványos talajra léptem.

Feridun Bey, az alapítványt tévő oszmán tö-

rök nagyúr nőágon a bosnyák Agja aga (pasa) vezir családjából származik. (Melek Hanim volt a bosnyák földesúr lánya). Egyébként a 150 év török uralom alatt számos bosnyák származású „török” budai pasa szolgált a birodalom boldogulását a budai várban. A legtöbbet építtető pasák a bosnyák származásúak voltak, leghíresebbjei a Szokollu család tagjai. Jó szívvel tudom ajánlani a Nobel díjas boszniai szerb születési Ivo Andrić méltán világhírű regényeit, melyek a boszniai török uralom éveiről szólnak, de eszméisege érvényes a mi hódoltsági történelmi körnkra is. Ám a mi 150 évünk szinte lányregény az összehasonlíthatatlanul nagyon kemény Boszniát-Hercegovinát elnyelő török uralomhoz.

Tehát a szálak Tuzlába vezetnek, s remélhetőleg a tuzlai egyetem török tanszékének munkatársai segítségemre lesznek a múlt kikutatásában. Érdekességként jegyzem meg, hogy fogadott ez ügyben a tuzlai polgármester is, akinek családja viszont évszázadokkal ezelőtt Pécs városából kelt útra, s telepedett meg Tuzlában. A polgármesternek tetszett a téma, s segítségemre akar lenni Feridun Bey családjának, eredetének pontosításában.

A sarajevói levéltárban nincs mit kutatnom, az esztelen és értelmetlen jugoszláv háborúban az amerikai légierő lebombázta a valaha pompás épületet, már csak a falak maradványai állnak, meredeznek a történelmi bosnyák főváros belvárosában.

Az előadásom nem pontos mása a török nyelvűnek illetve a jegyzetanyaga más. A váza ugyanaz, és a képanyag is egyforma. Az önöknek most elmondott bevezető természetesen a török variánsban nem szerepel, ott rögtön a *lényegre tértem*.

Akik ismernek, tudják, hogy turkológus vagyok. Akik nem hallottak még felőlem, bemutatkozom. Húsz éve kutatom-keresem a török-magyar kapcsolatok minden ágát-bogát. Fő témám a két világháború között Törökországba kitelepedett 5000 magyar család történetének feldolgozása. De ezen közben óhatatlanul „félrelépek”. Számos melléklépcső nyílik utamon, amelyeket úgy érzem, hogy meg kell másszak. Rendkívül színes és szerteágazó utakra visznek ezek a mellékvágányok.

Szimpoziumunk témája a magyar őskutatás. Az én témám mindennek ellenére „magyar” hiszen én a két nép közös múltját próbálom leírni, bemutatni. A háborúk multával, a romokon virágzó kapcsolatok születtek. A törökök nagyon szeretik a magyarokat, vitathatatlanul rokonnak tartanak bennünket, s a kutató munkámban ez a messzemenő szimpátia nagy segítséget jelent.

Bosznia és Hercegovina 10 év után sem heverte ki az amerikai bombatámadásokat. Milliónyi bosnyák hagyta el hazáját, szülőföldjét, menekült, ki merre látott. Most megindult a visszatérés, de még mindig félnek, nem bíznak helybeni jövőjükben. Az ország vadregényes, csodálatosan szép és gazdag. Népe szorgalmas, szívós, tehetséges, de nagyon el vannak szegényedve.

Csak érdekességként említem meg, hogy egyik tolmácsom egy olyan szlovén néprajzos hölgy volt, aki Lendván, a magyar óvodában tanult meg magyarul. Édesanyja azt mondta, hogy ugyan már miért cipelné a kislányt naponta kétszer át a városon, amikor szemben van a magyar óvoda. Szlovénül úgyis megtanul, hiszen szlovén. Hadd tanulja meg a gyerek a jó magyar szomszédok nyelvét is, hiszen ez lesz a jövő, a béke záloga, a kárpát-medencei, a balkáni kis népek összefogása, egymás segítése.

S most térjünk a tárgyra!

Engedjenek meg egy személyeskedő bevezetést! A tudományos munkatársak nem mindig szeretik, ha a tudományos munkába belekeverjük személyes dolgainkat, érzéseinket gondolatainkat ámde én „itt állok, s másként nem tehetek”:

1988-ban **Alpay Özbay**, későbbi vőm, akivel egy török barátja révén ismerkedtem meg, amikor az ELTE Orientalisztikai Tanszékek Könyvtárában dolgoztam, kérdésemre, hogy ő hogyan került Magyarországra, Budapestre, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola opera tanszakára diáknak – elmondta, hogy Törökországban elnyerte a Feridun alapítvány két éves ösztöndíját. Általában egy tanévre adják - mondta, de neki sikerült anyagi gondjait megoldania egy időre, s aztán majd csak lesz valahogy - gondolta.

Én meg csak kérdeztem, hogy mi ez a Feridun alapítvány, de bizony a frissen fővárosunkba

érkezett török fiatalember nem tudott semmit sem Feridun bejről és az ő alapítványáról. Egyébként is, mondotta Alpaj Özbay, mindent édesanyám intézett Ankarában, hiszen én Bécsben kezdtem meg zenei tanulmányaimat, ám mivel bécsi tanáraink között szép számmal akadtak magyarok, s Bécs és Budapest között csak mintegy 250 kilométer a távolság, jónak láttuk a Budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolát megcélozni. Tudtommal édesanyámnak Prof. Dr. **Hicran Yusufoglu**, az ankarai egyetem magyar tanszékének vezetője volt hathatós segítségére az ösztöndíj elnyerésének adminisztratív lebonyolításában.

Mielőtt Alpaj Özbayt megismertem volna, én már tolmácsoltam más Feridun-ösztöndíjasnak is. **Günay Atabeyoglu**, isztambuli fuvolás pl. Matuz tanár úr növendéke volt egy évig, hangversenyeket is adott a Zeneakadémián; **Turhan Çetin** ankarai szobrász-tanár pedig 1986-ban volt a Szépművészeti Akadémia ösztöndíjasa, ő 9 hónapig koptatta Budapest macskaköveit és feltérképezte Budapest szobrait.

Mindkettejüknek egy hétig voltam kísérő tolmácsa, mint az oktatási minisztérium megbízottja. Ennyi idő alatt kellett elintéznünk az elintézendőket, az elintézendőket. Mivel a Szépművészeti Főiskola az ELTE Orientalista Tanszékek Könyvtárához igencsak közel volt, **Turhan Çetin** gyakran jött továbbra is az Izabella utcai könyvtárba, hiszen az épület negyedik emeletén volt a török tanszék. A tanszék diákjaival is jó viszonyt ápolt.

Engem pedig örök hálára kötelezett, mert 1986-ban kellett vizsgáznom török idegenvezetésből, s ne szépítsük, semmit sem tudtam volna segítsége nélkül. **Turhan Çetinnel** végigjártuk a hatalmas városnéző körút helyeit és ő leírta nekem a látottakat egy török turista-szobrász szemével. Na, én ezt a tősgyökeres török szöveget nem voltam képes megtanulni, de máig használom. Allah fizessen meg neki ezerszer! S ha közvetten is, de Feridun bejnek is lekötelezettje lettem...

Jól elkalandoztunk Feridun bejtől és az ő alapítványának történetétől! Nos, a török fiatalok nem tudták, hogy kinek és minek köszönhetik az ösztöndíjat. Nem tudták, hogy ki volt Feridun bej. Engem viszont nagyon érdekelt, de bárkitől is kér-

deztem, pontos választ nem kaptam, mígnem eljuttattam az MTA levéltárába, ahol felleltem Várbéry Ármin és Feridun Bey levélváltását az alapítványozás hagyás történetét, de csak annyival lettem okosabb, mint amit a levéltárban olvashattam.

Bővebbet sem lexikonban - pár sor kivételével a Révai lexikonban közölt - nem találtam már róla, sem az oktatási-, sem a művelődésügyi minisztériumban, az ösztöndíj bizottságnál, sem a Zeneakadémia nemzetközi kapcsolatok osztályán. Volt még számos intézmény régebben, melynek keretében bonyolódottak a külföldi ösztöndíjak, pl. nagyon jól, hatásosan működött egy ideig a Nemzetközi Kulturális Kapcsolatok Intézete, de ezeket állandóan átszervezték, megszüntették, megújították. Dokumentum sehol.

Nem jártam több sikerrel Törökországban sem. Mint tudott, a török nem archiváló kultúra (bocsássa meg nekem Allah), s bocsássák meg nekem ezt a nem éppen jóindulatú megjegyzést török barátaim is. Pedig Feridun bej családja sem volt ám akármilyen család az Oszmán Monarchiában. Ennek ellenére a Kámilzade pasa családjára vonatkozóan (török) égen-földön nem találtam semmi adatot - máig. Sem Feridun bej alapítványáról nem hallott senki, de még **Ender Arat**, az előző török nagykövet sem jutott előre a nekem segíteni akaró kutatásaival. Azt a hivatalos választ kapta, hogy a pénz elfogyott, és az alapítvány megszűnt, s hogy kik, mikor, miért, mennyit kaptak az alapítványból - nincs annak megmondhatója. Hogy milyen elvek szerint ítélték oda, azt egyik hivatal sem tudta megmondani, ők nem foglalkoznak már ilyen régi dolgokkal. De ha megtudok valamit - mondták - nagyon szívesen veszik, ha eljuttatom nekik is az anyagot ...

Én az alapító okiratot szerettem volna látni - törökül, s azoknak a névsorát, neveit, foglalkozását, akik a Feridun alapítvány jóvoltából kerültek hazánkba tanulni. Bármely hivatalhoz is fordultam, zárt kapukkal találtam magam szemben Magyarhonban éppúgy, mint Törökországban.

Ankarában utoljára 2002. februárjában próbáltam szerencsét, amikor a Millî Eğitim Bakanlıđı nemzetközi kapcsolatok fősztályának „ilgili makam”jához (az illetékes, akire az ügy tartozik) fordultam segítségért - de nem tudta

senki megmondani, hogy kik voltak azok a szerencsések, akik elnyerték az ösztöndíjat. De hiszen egy ilyen nagy horderejű ügynek - így én -, csak nyomának kell valahol lennie, csak dokumentálni kellett valaha! Ám az volt a válasz, hogy annyi kézen-közön megy át egy ilyen ösztöndíj, s tulajdonképpen nem is tőlük függött, nagy beleszólásuk nem volt, ők csak végrehajtók voltak, mintegy közvetítők, és így tovább. Egyébként pedig ki nem látszanak a mostani ösztöndíjak intézéséből.

Meg kell azonban mondani, hogy Ankarában, a minisztériumban kimondottan kedvesek voltak velem, mert hogy magyar vagyok; megbeszéltük közös történelmünket, s megittam számos findzsa jó török kávé (orta şekerli), hiszen több alkalommal megjelentem a főosztályon, mert ami igaz az igaz - keresték, kerestették a Feridun Alapítvány nevű dossziét... De Ankarában, az illetékes minisztérium levéltárában nincs semmi.

Magyarországon egyébként az volt a válasz, hogy a magyar fél azt fogadta, akiket a törökök küldtek, hiszen az ösztöndíjat nem Magyarországon ítélték oda. Sajnos mintegy tízéves keresgélés után sem jutottam előbbre. De nem adtam fel, hiszem, ha kitartóan keresem-kutatom az áldott emlékü Feridun bej nyomait, ha nem is az egész dokumentáció, de részletek csak előkerülhetnek gondolom én. S hátha még Allah is rám mosolyog egyszer, s megjutalmaz igyekezete mért...

Más.

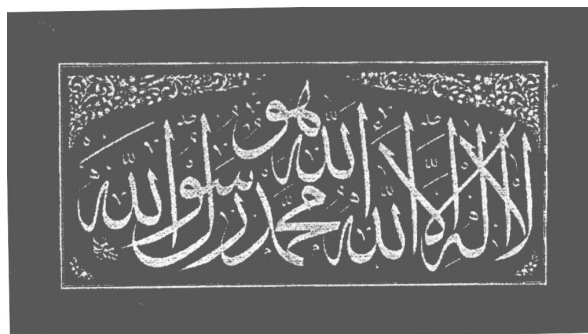
Murat Bardakçi nagynevű újságíró tényfeltáró riportjaival, írásaival, könyveivel nagy sikert arat Törökország-szerte. Török barátaim ajánlották, hogy forduljak hozzá bizalommal, mert ha valaki, hát akkor aztán ő mindenek tudója. Lehet, ám levelemre, faxomra, telefonomra, e-mail-emre még csak nem is válaszolt. Majd nagy nehezen üzent, hogy ő külföldi kutatókkal szóba sem áll! Én azért elolvasom továbbra is minden írását, de a forrásmunkákat nem adja meg továbbra sem. Mindennek utánajár, és ő akarja megírni a dolgokat.

De nem ő volt az egyetlen nagynevű török kutató, író, aki enyhén szólva lerázott! Másokkal is így jártam, csak nem voltak udvariatalanok, mint

Bardakçi. Azt a választ kaptam, hogy amit tudnak, aminek utánajártak, azt mind megírták könyveikben, cikkeikben. Olvassam el azokat szorgalmasan, s ha találok valamit, amit használhatok, hivatkozzam rá... De azt egyikőjük sem árulta el, hogy ha ő kezdene a Feridun alapítvány történetének megírásához, hol keresné a dokumentációt, vagy melyik levéltárban kezdene kutakodni, Törökország mely kutatóhelyén kezdene a munkának.

Dolgozatom Feridun beyről szól, ám eredendően mégis Vámbéryről emlékezünk. Hiszen Feridun Bej Vámbéry professzor úrral való barátságának köszönhetően jött létre az alapítvány, így emléksziünk a 100 éve elhunyt nemes szívű, széles látókörű, hazaszerető oszmán-török nagyúrra ma, itt Európa közepén, amikor Európa fél az iszlám terjedésétől (jogosan), s olykor jeles európai értelmiségiek is erőteljes támadást intéznek a muzulmán világ ellen az okból, hogy féltik a keresztény Európát a muzulmán kultúra terjedésétől. Mi most egy másik példát láthatunk.

S ennyi mese után nevezzük meg, hogy mindennek ellenére mit tudhatunk ma a Feridun alapítványról.

FERIDUN BEY

Feridun bey, török diplomata, született Konstantinápolyban 1845 körül, meghalt Badenweiller fürdőben 1903. október 4-én.

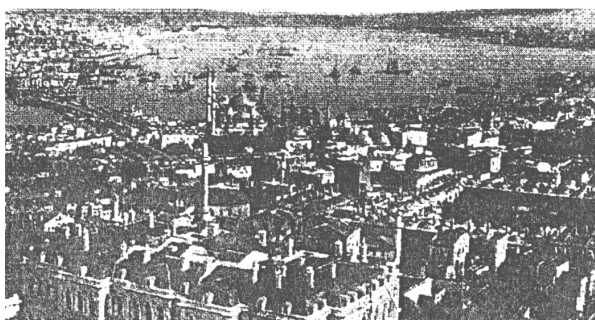
Majdnem nyolc évig volt török főkonzul Budapesten s ez idő alatt nagyon megszerette a magyar nemzetet. Később Athénben, Belgrádban, majd Madridban működött, mint követ.

Végrendeletében 500.000 frankot hagyományozott a Magyar Tudományos Akadémiának oly célból,

hogy annak kamataiból 4 török ifjú végezze tanulmányait Magyarországon (mérnök, gazdasz, festő, zenész), az ötödik részletet pedig az akadémia török-magyar irodalmi művekre fordítja.

Feridun bey rokonai azonban megtámadták e végrendeletet s a pernek egyezség vetett véget, mely szerint az akadémia 240.000 koronát kapott a hagyatékból. Ebből 100.000 korona kamatai török-magyar irodalmi célokra fognak fordíttatni, 140.000 korona pedig 30 évig kamatoztatik, amikor aztán a 800.000 koronányi összeg eredeti rendeltetésének fog szolgálni.

Réva Nagy Lexikona VII. kötet, 429 old.
Budapest, 1913, Pallas Rt.

**Vasárnapi Ujság, 1903. 17 szám
(50. évfolyam), Budapest, április 26.**

Feridun Bey, az a török főúr, ki nemrég nemzetünk iránti rokonszenvének oly fényes jelét adta azzal, hogy vagyonából 500.000 frankot kulturcélokra hagyományozott s ez összeg kezelésével a Magyar Tudományos Akadémiát bízta meg, arab eredetű, a mint a neve előtt használt El Szeid,

azaz „a próféta családjából való” cím is mutatja. Egyik őse, El Szeid Ahmed aga régi sziriai családból származott s Antiokhiában nagy földbirtokos volt. Óriási terjedelmű birtokait a török kincstárnak hagyományozta, minek folytán a család ivadékai sokáig évi jutalékot kaptak a portától. Halil aga, Feridun bey dédapja, ellenei fondorkodása folytán hóhér keze alatt halt meg. Ennek fia, Ahmed ezért Konstantinápolyba menekült s azóta a család a török főváros előkelői közé tartozik.

Török barátunk atyja El Szeid Kâmil Bey volt, kit magam is ismertem s ki mint magyar-barát gróf Andrassy Gyulával, midőn gróf Andrassy szabadságharcunkban a magas portánál a magyar kormány képviselője volt, barátságos viszonyban állt. Feridun szülőháza már az 50-es években az által tűnt ki a többi török házak közt, hogy nagy érdeklődést és ragaszkodást mutatott az európai kulturához. Feridun bey anyja, Melek hanim, egy bosnyák vezérnek, a Tuzlából származott Aghia basának lánya, az első volt a török asszonyok közt, a ki az európai zenében kitűnt a zeneszerzeményeivel. 1885-ben a párizsi Palais d'Industrie-ben díjat is nyert. Kâmil Bey alapította a pérai muncipalitást és nem egy hasznos intézményt honosított meg a török főváros ezen hatodik kerületében. Abdul Medzsid szultán, nemzetünk e kiváló barátja, Kâmil Beyt nagyon kedvelte, sokszor eltréfált vele s különösen szerette javíttatni, ha a francia társalgásban valami hibát követett el; a francia nyelvet ti. Abdul Medzsid szultán, a magyar emigráció jóakarató pártfogója, ki-

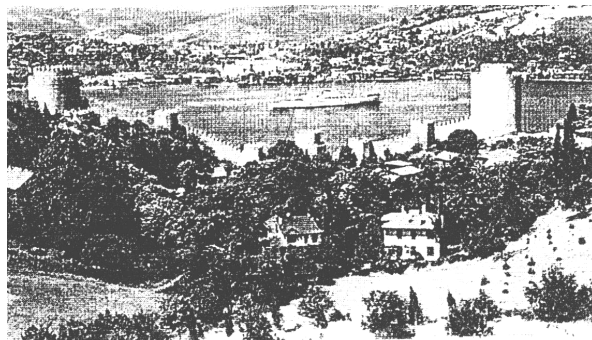
tűnően ismerte.

Nem csoda tehát, hogy Feridun bey már zsenge korában alapos európai nevelésben részesült. Legelőször a katonai pályára szánták és két esztendő, 10 és 13 éves kora között a macskai (Konstantinápoly egyik városrésze) katonai intézetben töltött. Később Parisba küldték, a hol jogot végzett és mint doktor hagyta el az egyetemet. E minőségében a diplomáciai pályára szentelte magát; még pedig először a párizsi török követségnél mint attaché nyert alkalmazást. Innen hazájába visszatérve, egy ideig a magas porta külügyi minisztériumban is működött. A hetvenes évek vége felé került mint főkonzul Budapestre, a hol magyar rokonszenvei folytán csakhamar a fővárosi előkelő társaságnak kedvelt tagja lett és a magyar nyelvet is bizonyos fokig elsajátította. Mikor 1886-ban Athénbe meghatalmazott miniszternek kinevezték, nem szívesen hagyta el Magyarországot. Itteni tartózkodásáról egy későbbben hozzám intézett levelében így nyilatkozik: „... sokat tanultam az ön hazájában töltött hosszú tartózkodásom alatt és a modern nagy államférfiak társaságában, különösen a nagy Andrassy, atyámnak még az emigráció idejéből való régi barátja révén, a ki nekem fényes házával együtt - beleszámítva Katinka és Leontin grófnőket és Manó és Aladár grófokat -, valódi erkölcsi pártfogóm volt, úgy az előkelő társaságban elfoglalt állásomat illetőleg, mint a főkonzulátusban tartott fogadásoknál.”

Feridun bey a nagyhírű Fuad pasával is közeli rokonságban állott. Ezen kiváló szelleméről híres tö-

rök államférfiúnak, ki szintén nagy barátsággal viseltetett a magyarok iránt, a Boszporusz ázsiai partján pompás nyaralója volt és ha a diplomácia tagjai az ottani ritka szépségű kertjét dicsérték, azt szokta mondani: „Hja, nem hiába magyar ember az én kertészem!” Sipos Gyuri, így hívták kertész honfitársunkat, büszke volt e megjegyzésre.

Azóta, hogy Feridun Bey nemes alapítványa közvétetett, sokan kérdezik tőlem, mi bírhatta őt erre? Úgy hiszem, az imént előadottak legjobban megadják erre a feleletet. Ez a legelső eset, hogy mohamedán ember keresztény intézetnél alapítványt tett. Ez joggal keltett feltűnést egész Európában, hol a török-magyar barátsági viszony ismeretlen, már pedig valláskülönbség itt nem jött számba, a nemzeti rokonszenv mellett. A török az összes európai nemzetek közt legjobban szereti a magyart. Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy a magyar kultúra segélyével könnyebb volna nekik megismerkedni a Nyugattal s ez vezette Feridun beyt is elhatározásában. Remélhetőleg Feridun példája követőkre fog találni a török társadalomban s az így támadó kölcsönös hatás által nekünk is meg lesz adva a buzdítás, hogy az eddigénél több figyelemmel forduljunk a Kelet és keleti érdekeink felé.

Vámbéri Ármin

**Vasárnapi Ujság, 1903. 15. szám,
50.évfolyam, 244 oldal
Mi ujság?**

Egy török diplomata alapítványa a Magyar Tud. Akadémiánál.

Feridun bey, budapesti volt török konzul, fölhatalmazta Vámbéry Ármin hírneves tudósunkat, hogy

hozza nyilvánosságra legutóbbi budapesti tartózkodása alatt (1902-ben) irt végrendeletét, melyben Akadémiánkat *félmillió frank* alapítvány kezelésével, az alapítványnak Budapesten tanuló török ifjak megjutalmazásával és magyar-török történeti emlékek kutatásával bízta meg.

Feridun bej végrendelete egy budapesti közjegyzőnél van letéve s 215.000 frankot letett a magyar földhitelintézetnél, a hol az Akadémia vagyonát kezelik. A végrendelet intézkedik, hogy az alapítvány egész összege az Akadémia birtokába jusson. Az alapítvány kamataiból az Akadémia 12.800 koronát négy egyenlő részre osztva, négy, Magyarországon tanuló mohamedán vallású török fiatalembernek adjon ösztöndíj gyanánt. E négy fiatal török közül egynek a technikai tanulmányokkal, egynek mezőgazdasággal, egynek zenével és egynek festészettel vagy szobrászattal kell foglalkoznia. Az alapítványi tőke kamataiból évenként 3.200 frankot olyan tanulmányok jutalmazására hagyományoz, a melyek az egymással vérrokon magyar és török népek őstörténetére, nyelvére és néprajzára vonatkoznak. Ennek az

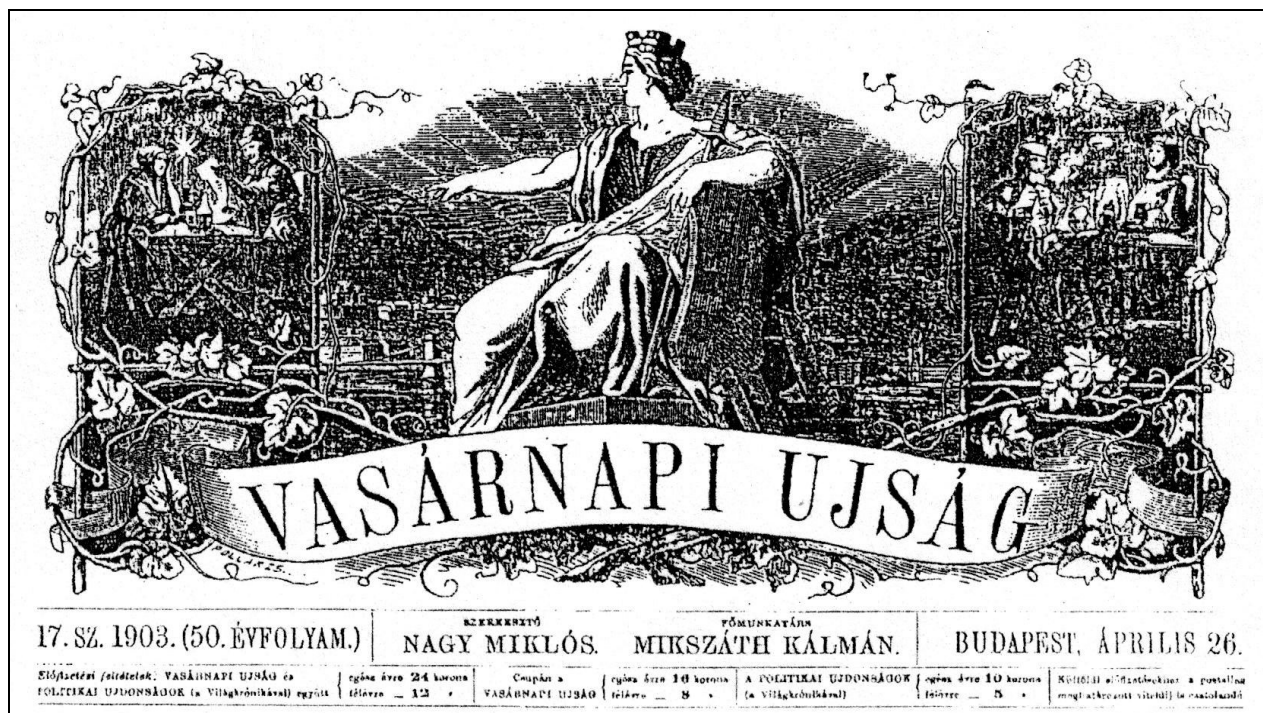
ösztöndíjnek a kiadása a Magyar Tudományos Akadémia belátására bízatik.

AMIT MÉG TUDNI LEHET

A budai basák magyar nyelvű levelei I. 1553 - 1589. című kiadványt az Esz Szejjid Mehemmed Feridun Bej alapítványából adta ki a Magyar Tudományos Akadémia (1915. Budapest), a kötetet szerkesztették Takáts Sándor, Eckhardt Ferenc és Szekfű Gyula.

A Rákóczi-emigráció török okmányai. 1717 - 1803. A konstantinápolyi levéltárakból összegyűjtötte és fordította Dr. Karácson Imre. Az előszót írta Dr. Thallóczy Lajos. - Feridun Bej alapítványából. - Budapest, 1911. Kiadja a Magyar Tudományos Akadémia.

Rásonyi László (1899 - 1984) a neves turkológus, kulturális-szervező - 1933-34-ben mint a Feridun-díj nyertese ment tanulmányútra Isztambulba és Athénbe.

A „VASÁRNAPI UJSÁG” FEJLÉCE